

2 Col·lecció
BGL

Impacte de les noves migracions i estat del benestar

Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM)

C/ València 231, 6a planta

08007 Barcelona

www.acm.cat - formacio@acm.cat

934961616

Edició: Març del 2019

ÍNDEX

I. Introducció.....	4
Recepció dels joves immigrants sols	
Inclusió dels joves immigrants sols	
Transició a la vida adulta	
II. Les demandes dels municipis.....	6
III. Objectius, missatges clau i programa de la jornada	7
IV. Resum / principals aportacions del ponents.....	9
V. Referències bibliogràfiques.....	14

I. INTRODUCCIÓ

El fenomen dels joves i adolescents immigrants sols no és ni nou, ni tampoc específic de Catalunya. A casa nostra, l'any 2012 vàrem tenir 1.200 joves immigrants sols en centres d'acollida competència de la DGAIA. L'evolució ha estat més o menys constant els darrers anys, a excepció del darrer, en el qual la xifra del 2017 es va duplicar (algunes dades més: 3.659 menors l'any 2018 i una previsió per l'any 2019 de 5.526). Es tracta d'un problema a nivell global. A Europa es coneix des de l'any 1999 i a Espanya, a partir del 2000.

Els serveis socials municipals tenen l'obligació legal de donar suport als joves i adolescents immigrants sols. Països com Suècia (on l'any 2017 l'European Social Network (ESN) va celebrar un seminari específic sobre aquest tema) són exemples d'èxit en l'acollida i la integració dels joves i adolescents immigrants sols. Aquest és un fenomen migratori més. Aquests joves vénen en busca d'una vida millor a Europa, el que s'anomena "el somni europeu".

Els quatre principals motius pels quals emigren dels seus països d'origen són:

- Econòmics
- Millora de les expectatives socioculturals
- Millora de les expectatives polítiques
- Pel que fa a les noies, alliberar-se del rol de gènere

Els municipis, per la proximitat amb la ciutadania i els seus habitants, són els primers en afrontar les dificultats dels conciutadans, junt amb les entitats del tercer sector. Els serveis socials locals de la majoria de països europeus tenen l'obligació legal de donar suport als joves immigrants sols que sol·liciten asil, i d'ajudar les famílies immigrants a integrar-se en la societat.

El fenomen dels joves immigrants sols exigeix una mirada àmplia des de diferents punts de vista (polític, institucional, professional, comunitari ...)

Aquest fenomen no és un problema, sinó una oportunitat de país. Un dels reptes principals que presenta és l'acollida, però l'altre és la integració/inclusió social d'aquests joves. En aquest sentit, l'estratègia catalana —més d'un centenar de professionals, entre representants d'altres departaments, món local, col·legis professionals, sindicats i entitats, han participat en el disseny de l'estratègia per fer front a aquest repte de país— es proposa ajudar a plantejar actuacions per aconseguir aquesta plena integració. L'estratègia és comptar amb una eina per acollir, incloure i apoderar els joves immigrants sols perquè decideixin el seu projecte vital des d'una perspectiva comunitària.

L'educació i la integració en el mercat laboral fan un paper fonamental per garantir una integració social correcta dels nens i joves immigrants. D'aquí la importància d'adaptar la formació i el desenvolupament d'habilitats des de l'edat d'arribada dels joves i adolescents immigrants sols, i d'implementar enfocaments innovadors en promoure la seva transició a l'edat adulta.

En un moment de crisi, totes les institucions haurien d'unir esforços per atendre degudament aquests joves i adolescents.

Ara bé, també és cert que des del món local ho hem viscut amb incertesa, sobretot per la manca d'informació i de coordinació sobre com es vol actuar.

Un dels problemes amb què ens trobem actualment és la dificultat per trobar ubicacions per a tots els joves immigrants sols, i proveir-los d'una atenció adequada en la seva transició a l'edat adulta. No obstant, per aconseguir-ho cal donar prioritat a aquests joves i adolescents immigrants, així com a les aliances i la cooperació de tots els organismes involucrats.

LA RECEPCIÓ DE NENS I JOVES IMMIGRANTS SOLS: PRINCIPALS REPTES

El tractament que es dona als joves immigrants sols a la seva arribada és un aspecte fonamental. No només reflecteix la nostra humanitat i els nostres valors, sinó que marca el to de com poden esperar ser tractats mentre busquen acceptació i integració.

A l'arribada, és essencial que aquests joves siguin rebuts per treballadors que vetllin per la seva acollida. La UE i els organismes mundials estan oferint finançament i formació sobre el terreny per assegurar-se que aquest sigui el cas.

Els retards a l'hora de traslladar els menors als centres de recepció, que poden resultar llocs inadequats per a ells, són un dels grans reptes. Un altre obstacle és la manca de treballadors de protecció a la infància i, sobretot, de tutors que puguin representar els menors no acompanyats.

JOVES IMMIGRANTS SOLS: DES DE LA RECEPCIÓ A LA INCLUSIÓ SOCIAL

Des del moment en què arriben, els joves immigrants sols s'enfronten a molts reptes per integrar-se a les societats d'acollida. Alguns d'aquests són la comprensió del procediment de sol·licitud d'asil, la preparació d'informació suficient i adequada per a l'entrevista d'asil i la inseguretat de no saber si se'ls concedirà aquest estatus. Mentre passen pel procés de sol·licitud d'asil, han d'accedir a allotjaments, salut i educació, així com a altres serveis que puguin facilitar la seva integració, com ara cursos d'integració lingüística i cultural o formació professional.

La UNCRRC afirma que a tots els nens se'ls ha de garantir els mateixos drets. Per tant, la recepció de la UAC i la seva inclusió social han suposat una pressió important sobre els serveis socials que són directament responsables de garantir els drets que es descriuen al Conveni. Alguns d'aquests drets inclouen l'accés a l'allotjament, la sanitat i l'educació.

Les escoles també han experimentat dificultats per satisfer les necessitats dels joves immigrants sols, i alguns serveis sanitaris, com ara l'atenció dental, han lluitat per satisfer aquesta demanda.

Els serveis socials també han tingut dificultats per fer el seguiment de les sospites de violència i angoixa a les llars familiars privades o a les llars dels nens que acullen nens sol·licitants.

TRANSICIÓ A L'EDAT ADULTA DELS MENORS NO ACOMPANYATS

Per a molts joves immigrants sols, arribar als 18 anys pot associar-se a una pèrdua de suport dels serveis públics, com ara l'habitatge i la representació legal. No obstant això, s'ha avançat per ampliar la prestació d'assistència més enllà de l'edat adulta legal.

En un estudi realitzat el 2014, el Consell d'Europa i l'Agència de Refugiats de l'ONU van destacar que arribar a la vida adulta té un impacte significatiu en el benestar psicològic dels menors immigrants no acompanyats que busquen asil, per la seva vulnerabilitat i les seves necessitats específiques. Aquests inclouen l'accés a un allotjament adequat, l'educació, l'ocupació i l'assistència sanitària, així com l'obtenció d'una informació adequada sobre les conseqüències de la majoria d'edat, en particular pel que fa als drets i les responsabilitats que tindran quan arribin als 18 anys.

Malgrat els nombrosos reptes que els joves immigrants afronten en complir els 18 anys, s'estan desenvolupant diversos programes a diferents països per garantir la seva integració i la seva correcta transició cap a la vida adulta. Els serveis socials fan un paper clau a l'hora de proporcionar orientació i accés als serveis.

L'accés a l'educació, l'ocupació, l'habitatge, l'atenció sanitària i el suport psicològic segueixen sent el nucli de qualsevol política destinada a promoure amb èxit la inclusió social dels joves immigrants sols.

II. LES DEMANDES DELS MUNICIPIS

Malgrat que els ens locals són conscients de la urgència del fenomen, i malgrat que a poc a poc es van teixint aliances, aquests creuen que és molt important tenir en compte el municipi i els serveis socials bàsics, veritables agents de coneixement de la seva ciutadania i capaços d'ajudar a fer polítiques socials.

Els municipis hem de vetllar pels drets dels ciutadans i alhora buscar coresponsabilitats:

- Hem de contribuir a la sensibilització
- Hem de treballar coordinadament
- Hem de potenciar el retorn social de la inversió en projectes socials (la funció de la inversió social en l'impuls de la reforma dels serveis socials)

Per dignitat i amb la voluntat d'acompanyar el seu desenvolupament, ens convé entendre els reptes d'aquests joves i donar suport a les seves iniciatives. Cal invertir en integració social, tant a escala econòmica com amb dedicació social.

És necessari que aquests joves siguin rebuts per una societat que els ofereixi oportunitats i que els permeti iniciar els seus propis reptes, el seu projecte vital.

Les demandes concretes dels municipis són:

- La necessitat de protocol·litzar, amb les administracions implicades, la comunicació de l'arribada d'aquests menors, per tal d'evitar la descoordinació i el desconeixement.
- Constatar que cal millorar la coordinació entre els ens locals i les entitats que gestionen l'acollida dels MENA per ajudar a la integració d'aquests menors.
- Proposar un pla per a la formació específica dels tècnics.
- Proposar que s'incrementin els recursos per a la seva integració social i per l'acompanyament en el seu trànsit cap a la vida adulta.
- Reclamar que l'Estat exerceixi amb diligència les

seves competències: en la relació i en les mesures amb els països d'origen, millorar la informació, portant a terme una distribució territorial equitativa i consensuant els criteris de distribució de recursos.

Davant d'aquestes peticions del món local, l'ACM planteja dur a terme una jornada d'intercanvi d'experiències en relació amb els joves immigrants sols.

III. OBJECTIUS, MISSATGES CLAU I EL PROGRAMA DE LA JORNADA

OBJECTIUS

1. Conèixer i compartir les experiències de recepció i integració de persones immigrants, refugiades i de menors immigrants no acompanyats entre els diferents països de regions de la UE en relació a la immigració i els refugiats.
2. Donar suport als països participants amb l'aprenentatge de polítiques i pràctiques en altres països.
3. Permetre analitzar l'estat de xoc de les polítiques internacionals, europees, nacionals i locals relatives als infants i joves no acompanyats i als joves immigrants, per tal de garantir-ne la inclusió social.
4. Compartir amb els responsables polítics aspectes clau que afronten els serveis socials locals pel que fa a la recepció i la inclusió social dels infants no acompanyats (MENA) i dels joves immigrants.
5. Compartir les diferents necessitats de les nenes i joves adolescents i consensuar com s'han d'adequar els programes d'acollida a les qüestions de gènere.

Kate Eccles, dels serveis de treball social amb nens a la ciutat de Brighton and Hove (Regne Unit), va explicar la importància de tenir un gestor de casos i un equip que treballi al voltant del nen. Això ajuda el nen a navegar pel sistema de serveis disponibles, i a utilitzar-los de manera més eficient.

Tercer missatge: cal gestionar millor la transició a l'edat adulta dels nens no acompanyats amb un pla integral d'assistència posterior que inclogui accés a l'habitatge, suport econòmic, educació i formació, assistència sanitària i suport psicosocial.

Tot i que molts països de la UE han ampliat ara la provisió de cures més enllà dels 18 anys, la manca de suport adequat per a l'atenció posterior es considera encara un tema pendent d'abordar a curt termini. Ulf Wallin, de la coordinadora nacional de Folk High Schools a Suècia, també va destacar el paper clau dels mentors i del teixit social per als joves immigrants en la seva transició a la vida adulta, ja que permeten millors resultats en termes d'integració.

MISSATGES CLAU

Al llarg de la jornada es va fer referència a la millora de la recepció i la inclusió dels joves migrants sols.

Primer missatge: la recepció dels infants hauria de ser abordada en primer lloc des de la perspectiva de la protecció de la infància i després des de la perspectiva de la immigració. Establir condicions de recepció adequades i vies d'inclusió: és una inversió social clau en nens amb antecedents migratoris i els beneficis per a les comunitats d'acollida són alts.

Governança compartida. Reconèixer la feina del món local. És important buscar espais de reflexió i de coneixement.

Segon missatge: la coordinació efectiva de serveis entre els diferents agents implicats és fonamental per garantir una integració efectiva a les societats europees.

EL PROGRAMA DE LA JORNADA

08:30 – 09:00	Registre
09:00 - 09:15	Benvinguda <ul style="list-style-type: none"> • David Saldoni de Tena, President de l'ACM • Chakir El Homramy, Conseller de Treball, Afers Socials i Famílies
09:15 – 10:15	Sessió 1. Recepció i inclusió de menors migrants no acompanyats Moderador: Sr. Isidre Sierra, President de l'àmbit de benestar social de l'ACM <ul style="list-style-type: none"> • Polítiques i pràctiques per a menors migrants no acompanyats: una visió general Sr. Jorge Cardona, professor de la Universitat de València • Inclusió social dels nens migrants no acompanyats: grans problemes per als serveis socials a Europa Sra. Valentina Guerra, responsable política de l'ESN • Presentació de l'Estratègia catalana per a l'acollida i la inclusió dels Joves i adolescents migrants sols Georgina Oliva, secretària d'Infància, Adolescència i Joventut del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, Generalitat de Catalunya
10:15 – 11:30	Sessió 2: Suport a la transició cap a l'edat adulta dels nens migrants no acompanyats: millors pràctiques europees Moderadora: Valentina Guerra, Responsable política de l'ESN <ul style="list-style-type: none"> • Kate Eccles, Team Manager, UASC/NRPF/IH, Southwark and Private Fostering, Children's Social Work, Brighton & Hove City Council, United Kingdom • Ulf Wallin, Coordinador nacional, Folk High School Track, Skåne County, Sweden
11:30 – 12:00	Coffee Break
12:00 – 01:15	Sessió 3: Suport a la transició a l'edat adulta de nens migrants no acompanyats - exemples de regions espanyoles Moderadora: Sra. Estefania Rufach, Presidenta de l'àmbit d'igualtat i nova ciutadania de l'ACM <ul style="list-style-type: none"> • Integració dels menors estrangers no acompanyats a Bizkaia Sra. Isabel Sánchez Robles, Diputada Foral de Acció Social, Diputació de Bizkaia • Dificultats d'integració sociolaboral dels menors estrangers no acompanyats <ul style="list-style-type: none"> • Cristina Blanco Aragón, Subdirectora General de Política familiar, Infancia y Adolescencia, Xunta de Galicia
01:15 – 01:45	Cloenda

IV. RESUM, PRINCIPALS APORTACIONS DELS PONENTS

Chakir el Homrani, conseller de Treball, Afers Social i Famílies

El Conseller posa de relleu que ens cal fer front a un repte, no a un problema:

1. Reconèixer la feina de l'ACM, en representació del món local, per la seva tasca d'apoderament:
 - Compartir espais de reflexió, coneixement, etc.
 - Repte més important que he tingut com a conseller
 - Important com s'ha enfocat el programa
2. No som una illa. Això és un repte conjunt i, per tant, les respostes han de ser conjuntes. Reptes: sinèrgies al voltant dels drets.
3. Tornem a tenir les xifres migratòries de principis de l'any 2000, però la diferència és molt important: les persones que arriben ara són molt més vulnerables que al principi de l'any 2000. Ara són infants, adolescents, han patit un trajecte migratori, són menors d'edat, provinents d'una crisi migratòria (en molts dels casos), tenen dret a refugi i nosaltres no tenim el teixit econòmic productiu del 2000 (el qual tenia una capacitat econòmica més gran). No tenim aquesta fortalesa per poder ajudar a viure dignament, poder ajudar les famílies... A més a més, no s'estan complint els drets ni en origen, ni en trànsit ni en destí. Ens hem acostumat a no veure-ho, a no fer res.

Quins són els reptes als quals hem de fer front:

1. **Inclusió social. Garantir drets.** Assegurar l'acollida, la primera acollida no és el repte. De quina manera apoderem aquests nois i noies d'aquí al futur. Aquest és el nostre repte.
 - a. **Apoderament.** De quina manera apoderem aquests nois i de quina manera abordem aquest repte quan hagin complert els 18 anys.
 - b. **Repte compartit.** Aquest és un repte de tots, per tant, requereix una resposta en xarxa. És important buscar espais per compartir i per reflexionar.

- c. Diferència entre els **models de protecció de l'estat**. La regulació estava pensada per atendre nois i noies amb unes problemàtiques diferents. Ara no s'hi adequa.

2. **Integració laboral**
3. **Habitatge assequible**

La realitat és molt diversa. Els menors que arriben no són homogenis: tenen diferent procedència, sovint amb certes dinàmiques de carrer, i tot això és molt complex de treballar. Per això són molt importants el coneixement i la interacció, per crear opinió i actuar amb realisme.

Ni podem ni volem limitar la llibertat de cap noi ni noia.

No som davant d'un repte d'emergència, sinó d'un repte de llarga durada, en el qual hem d'aprofitar els potencials. Ex. Persones que han fet un trajecte migratori soles amb 15 anys d'edat (amb les complexitats que això significa).

Des del Departament es planteja seguir treballant conjuntament (Departament, món local i entitats), entenent que aquesta és una prioritat de país. Cal treballar de forma alineada amb diagnòsi, anàlisi i objectius a curt i llarg termini compartits, o no ens en sortirem.

Aspecte clau: tenir capacitat de treballar conjuntament.

Estigmatització: comencem a tenir un problema, hem de veure com l'abordem. Per això s'impulsarà una xarxa de municipis acollidors; es vol fomentar l'acollida familiar i una xarxa de famílies col·laboradores i es realitzaran activitats compartides i de coneixença en els albergs de la xarxa pública i cases de colònies. També s'elaborarà, conjuntament amb el Col·legi de Periodistes de Catalunya i el Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC), un Decàleg per l'enfocament de la informació dels infants i joves migrants sols en els mitjans de comunicació.

Xarxa de mentors: acció que es vol impulsar des del Departament, crear un entorn pels mentors.

"No pot ser que únicament parlem dels orígens, quan aquests són diferents. Als mitjans de comunicació no se'n

parla i aquest és el primer element per a l'estigmatització.”
La UE només parla dels números que arriben cada any, però no diu res sobre els que ja hi són!

“Cal posar l'esforç en l'apoderament i l'emancipació dels joves, un repte que cal treballar en xarxa entre governs, món local i entitats socials.”

Jorge Cardona, professor de la Universitat de València

Expert en l'àmbit dels drets humans dels infants i membre del Comitè de nens a Nacions Unides, sobre polítiques i pràctiques pels menors. Membre del Comitè científic de la Revista Espanyola de Dret Internacional (1990-1998 i des de 2011). Director de l'Observatori del Refugi de l'ACNUR a València (des de 2010).

Joves immigrants sols “MENA” a Espanya: nens i nenes.
Joves immigrants sols “MENA” a Nacions Unides: països del Nord d'Àfrica. El Comitè de nens i nenes de NU està preocupat per aquest fenomen. Va fer una observació general sobre els nens i nenes no acompanyats.

La Convenció sobre els Drets de l'Infant (adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989), posa de relleu els següents principis:

- a) No discriminació
- b) Interès superior del nen
- c) Dret a la supervivència
- d) Lliure supervivència i desenvolupament

L'any 2017, el fenomen seguia sent un repte més gran. Article 23 i 24 sobre el dret de tots els nens. És una doctrina general sobre com tractem els nens i les nenes.

1. Els nens són subjectes de dret, i per tant, han de ser respectats.
 - a. Determinar, quan marxen, si:
 - i. És nen o nena: no fer-ho amb una radiografia, sinó amb un mètode holístic, ja que la radiografia és intrusiva i emet radiació.
 - ii. Quan ja se sap el sexe, veure si venen sols o tenen algú de referència.
 - iii. Situació de vulnerabilitat: alta probabilitat de ser víctimes de tracta, abusos, venda...
 - b. Important que trobin el suport necessari. Futur: qui acompanyarà el nen. Han de tenir formació jurídica Dret a ser representats i a ser escoltats. Cal tenir en

compte la seva opinió, cal que un tutor l'ajudi en tot el procediment, el qual ha de ser coordinat per una entitat especialitzada en infància. Per tant, no ha de ser la fiscalia ni el departament d'estrangeria...

- c. Mesures de protecció:
 - i. Cerca d'un familiar
 - ii. Residència
 - iii. Estada en una institució

I tot això s'ha de fer en base a quatre principis de protecció de l'infant:

- d. No discriminació, per qualsevol raó
- e. Principi d'interès superior del nen. Cada nen i nena té una situació diferent, per tant, requereix solucions diferents
- f. Ser escoltat
- g. Desenvolupament

El principi de no devolució, situació en què no hauria de ser retornat un menor. Principi de no retorn, quan no estiguin garantits els seus drets.

2. Dret a la llibertat: centres oberts. Si estant retinguts hauria de ser pel temps mínim possible.

Valentina Guerra, responsable política de l'European Social Network (ESN)

Forma part de l'equip de política de l'ESN i contribueix al treball de l'ESN sobre la migració, la discapacitat i la inclusió social.

Explica què és la Xarxa Europea de Serveis Socials (ESN) i què s'ha fet els darrers anys. L'any 2017 es va organitzar un seminari sobre els MENA en que hi van participar 19 països. La recepció i la inclusió social dels nens immigrants no acompanyats als països de la UE és un tema urgent a Europa.

Informe ESN: “Promoure la inclusió social dels nens i joves migrants: el deure dels serveis socials.”

Principals reptes davant dels joves migrants sols:

- Agències de serveis molt fragmentades. No tots els països ofereixen els mateixos serveis.
- Accés a l'allotjament: la millor manera d'acollir infants és oferir-los una vida familiar o allotjament. A partir dels 14/15 anys, una opció és compartir pis.
- Educació: necessitat de consensuar molts temes.
- Millorar la llengua és un aspecte important, però també cal tenir en compte que hi ha molts nens que no han estat mai escolaritzats.
- A Dublín ofereixen “educació informal”: els infants es poden acollir a aquest programa, en què es destaquen les seves habilitats de la manera més

convenient per a ells. No obtenen diplomes però sí que aprenen a desenvolupar les seves habilitats.

Com es pot abordar el tema, quan els nens han complert l'edat de 18 anys. Ens podem trobar:

- Sense suport financer
- Potser no reben la pensió per quedar-se al país.
- ➔ Haurien de tractar-los des de la perspectiva de nens i nenes.

És molt important que quan compleixin 18 anys tinguin allotjament, suport financer, tutoria i educació. El perill, quan han complert aquesta edat, és que tot això desaparegui. També és molt important el suport psicològic d'aquests joves.

Les necessitats dels infants haurien de tractar-se com a drets i estar coordinats amb tots els diferents serveis.

Per tot això, és molt important dissenyar plans integrats, on es tinguin en compte tots els professionals que han d'intervenir.

Georgina Oliva, secretària d'Infància, Adolescència i Joventut del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, Generalitat de Catalunya

És llicenciada en Sociologia per la Universitat de Barcelona. Té estudis de segon cicle de Ciències Polítiques i de l'Administració a la mateixa universitat. L'octubre de 2018 és nomenada secretària d'Infància i l'Adolescència. Fins aquell moment havia estat directora general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència.

Algunes dades de joves immigrants sols a Catalunya:

- 3.659, l'any 2018
- 5.526, previsió per a l'any 2019

De moment, el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies (DTASF) està treballant en com cal afrontar el repte d'acollir els nois i noies.

Cinc eixos importants de treball:

- a) Estratègia dels drets dels infants
- b) Drets de la ciutadania
- c) Governança compartida
- d) Millora del sistema de protecció
- e) Oportunitat de país

El DTASF, el món local, col·legis professionals, sindicats i entitats han participat en el disseny de l'Estratègia catalana per a l'acollida i la inclusió dels joves emigrants sols, per tal

de fer front a aquest repte de país.

L'Estratègia catalana per a l'acollida i la inclusió dels infants i joves emigrants sols vol repensar el sistema i millorar l'atenció que es presta a aquests joves. És fruit de l'experiència d'aquest any i mig i de la necessitat d'analitzar la situació, amb uns fluxos d'arribades sense precedents, i construir de forma conjunta, amb la resta d'agents institucionals i socials, la via compartida per millorar l'acollida dels joves immigrants i la seva inclusió social.

Suport als ens locals i comarcals

L'Estratègia també incorpora tot un seguit d'actuacions adreçades a millorar el suport als ens locals i comarcals. En aquest sentit, s'elaboraran protocols territorials de detecció, comunicació i seguiment dels casos i es crearan comissions gestores de casos individuals als municipis. També es realitzaran protocols d'obertura de recursos amb els municipis i les entitats del sector i, per abordar casos de joves migrats amb dinàmiques de carrer, es donarà suport a la detecció i el treball en medi obert, potenciant els equips d'educadors de carrer.

També s'introduiran millores en la planificació, innovació i governança compartida, amb iniciatives com la represa del Projecte Catalunya-Marroc i els convenis de col·laboració en matèria de protecció internacional amb entitats especialitzades en l'atenció de persones refugiades i entitats que treballen en l'àmbit de l'atenció de víctimes de tràfic de persones.

Kate Eccles, Team Manager, UASC/NRPF/IH, Southwark and Private Fostering, Children's Social Work, Brighton & Hove City Council, United Kingdom

Treballadora Social. Dinou anys d'experiència pràctica en serveis d'atenció a menors infantils, principalment treballant amb nens i adolescents en protecció. Actualment dirigeix un equip de quatre treballadors socials, dedicats a menors no acompanyats (menors de 18 anys) i tres treballadors no qualificats que donen suport a joves que abandonen l'atenció (18 a 25 anys).

Les dades: cent vegades més immigrants a Barcelona que a Brighton.

Existència de tres legislacions: **Immigration Act 2016**

1. Nens de 0-18 anys + Saveguarding & Care Planning
2. De 16 a 24 anys: de 21 a 24 anys si volen continuar treballant
3. Treball social i de joves de 21 a 25 anys.

Repte: trobar el recurs en el lloc correcte.

Què fem quan arriben: Pathway Planning

- Creem un grup especialista integrat per diferents professionals, inclosos infermeres i metges.
- Educació, sobretot intensiva les dues primeres setmanes.
- Treball social.
- Proporcionar-los allotjament.
- Treball social, acostament a la societat.

La clau es crear un equip al voltant del nen. D'aquesta manera, tots els professionals treballen en la mateixa direcció i entre tots coneixen totes les necessitats del nen.

Divideixen els joves en tres grups segons estiguin en:

- Procés d'apel·lacions
- 5 anys
- Acceptats

Allotjament:

- (0-21 anys) Per la gent que no treballa acolliment familiar / estada
- (17-25 anys) semi-independents acompanyament
- (19-25 anys) arrendament de seguretat apoderament

Benestar emocional: teràpies orals

- Objectiu: que tinguin eines per a l'ús de la llengua, adquisició d'habilitats en el llenguatge, creació d'un projecte de creixement al voltant de l'infant això és un projecte a llarg termini.
- Apoderar-los per a treballar aquells aspectes que són importants: treballar el sentit de la responsabilitat.
- També tractem l'apoderament de gènere. Transmetre'ls que el gènere no és un impediment per a treballar ni tampoc per a fer la feina que desitgin.
- Projecte d'acollida: teràpia als infants que la volen rebre!

Projecte de Formació i Educació: Llengua

- Pagar l'escolarització dels infants. Comencen a aprendre molt ràpid. És molt important que es doni suport a tots aquells que volen continuar amb l'escolarització fins allà on vulguin (inclosa la universitat). És una inversió de futur.
- Proveir-los d'ordenadors.
- Donar-los incentius financers.

Ulf Wallin, Coordinador nacional, Folk High School Track, Skane County, Suècia

Estudis en llengües nòrdiques, història i teologia a la Universitat de Lunds.

Format en Gestió personal i corporativa a la FPI, Universitat d'Uppsala.

Posa de relleu que la figura del mentor és molt important (persones que treballen per afavorir la integració al municipi dels joves estrangers que han arribat sols. Es vol promoure una relació de suport i acompanyament entre el mentor i el jove immigrant sol que el permeti conèixer i vincular-se amb la societat d'acollida).

Un altre aspecte important és l'accés a l'educació. Aquesta s'hauria de garantir tan aviat com sigui possible, a l'arribada del nen. Les classes preparatòries són clau per ajudar els nens a aprendre la llengua del país d'acollida, i la integració a l'educació ordinària hauria de tenir lloc al més aviat possible. El paper de l'escola, l'assessorament professional i els mediadors culturals són clau per ajudar els nens no acompanyats i els joves immigrants a adoptar les mesures adequades per a la seva carrera professional. La formació de professors i professionals que treballen amb menors no acompanyats i joves immigrants és clau per donar suport a la seva integració.

Isabel Sánchez Robles, Biscaia, Diputada Foral de Acció Social, Diputació de Biscaia

És llicenciada en Dret per la Universitat de Deusto i Màster en Direcció d'Empreses Executives per la mateixa Universitat.

És un fenomen en permanent innovació. És important disposar d'un diagnòstic que ens porti a un Pla Estratègic. Recurs fàcil: l'exclusió social.

És possible la integració d'aquests infants en aquestes circumstàncies?

Dificultat: trànsit cap a la inclusió amb perfils de menors estrangers molt diferents, amb projectes vital també molt diferents.

El tema de l'idioma també és un gran obstacle.

- És un fenomen global. És una qüestió d'Estat, ja que és un fenomen supraterritorial. Un fenomen que està afectant a més territori i que té efectes en diferents àmbits (educació, salut,..)
- Afecta de manera desigual a diferents CCAA. El 85% dels joves immigrants sols a Espanya es troben a Andalusia, València, Catalunya i País Basc.
- Governança compartida: Govern d'Euskadi, Gobierno de España
- A Biscaia s'han triplicat les arribades. Són arribades massives, amb una demanda impressionant i recursos limitats.

El perfil dels joves immigrants sols a Biscaia és bàsicament: Joves marroquins d'edats compreses entre els quinze i els divuit anys.

La gran majoria provenen de famílies estructurades, amb un projecte migratori concret i amb suport familiar per emprendre el viatge.

El dret de la protecció a la infància és coherent? Podem fer una planificació? La bretxa entre la realitat i la normativa és molt important.

Més de vuit mil infants estan desenvolupament el seu procés d'integració amb èxit.

El sistema s'està consolidant amb les ajudes especials per a l'emergència social. No podem esperar en temes d'inclusió social, són una prioritat. Ens cal buscar noves respostes, com per exemple, la feina en el país d'origen.

Itinerari que segueixen els joves immigrants sols a Biscaia:

- Acollida
- Unitats semi-autònomes amb un supervisor que és educador
- Un any d'itinerari de formació i inserció laboral (la majoria dels joves immigrants sols finalitzen l'itinerari amb èxit)

Cristina Blanco, subdirectora general de Política familiar, Infància i Adolescència

És llicenciada en dret per la Universitat de Santiago de Compostela.

Des del novembre del 2017 és subdirectora de Política Familiar, Infància y Adolescencia a la Dirección Xeral de Familia, Infància y Dinamización Demogràfica de la Consellería de Política Social.

Amb anterioritat havia tingut diferents càrrecs relacionats amb la protecció de menors.

Dades de joves migrants sols a Galícia: dins del sistema de protecció actualment tenen 172 joves migrants sols.

Assumeixen la tutela permanent de cadascun: educació i allotjament (en pisos tutelats on la cobertura és fins els 21 anys, i en algun cas fins els 25).

Un dels problemes fonamentals: documentació i permís de residència problema si fem inserció laboral.

A Galícia es troben en un punt d'inflexió i necessiten buscar alternatives.

Repte per al futur: Ampliació de la mirada. Veure aquesta responsabilitat com una oportunitat. Si mirem l'escala demogràfica, observem que la població s'està envellint. Els joves marxen de Galícia. Per tant, aquest jovent pot ser una solució a aquest envelliment.

S'ha de fer una redistribució territorial entre totes les CCAA. Cal un canvi de legislació. Cal establir un sistema de redistribució territorial i de finançament on es fomenti la política familiar.

Isidre Sierra, President de l'àmbit de Benestar Social i Ocupació de l'ACM

La informació està estigmatitzada.

Estem treballant per què alcaldes i alcaldesses i regidors ho vegin com a una oportunitat.

Des de les administracions locals no podem afrontar la despesa d'emergències. La llei no permet afrontar despeses d'emergències i quan ho fan, sovint es paguen de la pròpia butxaca de l'alcalde.

Estefania Rufach, Presidenta de l'àmbit d'Igualtat i Nova Ciutadania de l'ACM

Important: Inserció + acollida

"No és un problema, és un repte"

"No els mirem com un MENA, són nens i nenes que necessiten la nostra ajuda": considerar-los com una oportunitat per a nosaltres.

V. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Més informació sobre el Congrés dels MENA de l'ESN l'any 2017 a Estocolm: <https://www.esn-eu.org/events/seminar-migrant-children-and-young-people-%E2%80%93-social-inclusion-and-transition-adulthood>

Publicació de l'ESN: "Promoció de la inclusió per als MENA's – El deure entre justícia i cura" https://www.esn-eu.org/publications_import/2005%20Promoting%20Inclusion%20for%20Unaccompanied%20Minor%20Asylum-Seeking%20Children%20and%20Immigrants%20EN.pdf

COL·LECCIÓ BON GOVERN LOCAL

Número 1

**Estratègia ACM
Serveis Socials
d'àmbit local
2019-2023**

Amb aquesta col·lecció, publiquem les aportacions que es recullen en jornades, seminaris, estudis i monografies organitzats o encomanats per l'àrea de continguts i àmbits de l'ACM i de la fundació Transparència i Bon Govern Local.

Volem que, més enllà de l'assistència presencial, tothom que hi tingui interès pugui accedir d'una manera immediata a continguts que abasten el món local i els diferents sectors en què s'organitza la nostra societat. Molts d'ells tenen la virtut de la immediatesa, de qüestions que s'acoten en el temps i l'espai en què es produeixen; d'altres, són intemporals i volen passar a enriquir el debat i les propostes en un àmbit prou especialitzat com és el municipal.

Esperem que siguin del vostre interès.

